

ENERGIA NUCLEAR: LES MENTIDES D'UNA INDÚSTRIA EN DECLIVI

Una ofensiva propagandística de la indústria nuclear ens envaeix. Un rere l'altre, un cor d'empresaris, ex-presidents de governs, banquers, creadors i repetidors d'opinió, enginyers nuclears, periodistes i mitjans de comunicació afins al lobby nuclear, juntament amb alguns dirigents sindicals addictes al reconeixement institucional, i una part dels polítics i presidents de governs europeus, s'han mobilitzat per repetir mecànicament un catecisme d'idees que cal fer arrelar a qualsevol preu – avui un article d'opinió, demà una entrevista a la ràdio, demà passat comentaris en una tertúlia. Les idees són simples; les xifres, inexistentes; els arguments, parcials quan no mentiders. Tot plegat, una estratègia goebbeliana d'eficàcia provada en temps de crisi: recurs a la por – a l'escassetat energètica, al preu del petroli, al canvi climàtic -- i la promesa que ens cal un “sacrifici raonable” com a únic camí devers allò que es presenta com a innegociable: “les demandes creixents de la societat”.

Tot i aquest allau de missatges, enquesta d'opinió rere enquesta d'opinió la societat demostra tenir una visió realista d'allò que l'energia nuclear suposa: una ruïna econòmica i una amenaça per a les persones i el medi ambient. Per aconseguir la legitimació social de l'energia nuclear, la indústria ha de recórrer a més ocultacions, més mitges veritats i més mentides.

Les catàstrofes com Txernòbil i l'expansió de la proliferació nuclear – realitats escandaloses i perilloses que ni tots els esforços de la indústria han pogut minimitzar – han demostrat com n'era, de fal·laç, el futur nuclear idíl·lic que se'ns havia promès. Ara es tracta d'apel·lar a l'egoisme i maquillar la realitat: amagar els accidents, les avaries continuades, la contaminació radioactiva, el desastre econòmic i l'amenaça present i futura que representen unes velles centrals nuclears pagades a cop de pressupost públic amb els diners de tota la societat, i presentar l'energia nuclear, com una opció desagradable però inevitable, com una necessitat.

Quines són les noves mentides i què ens volen amagar?

ENERGIA NUCLEAR: LES MENTIDES D'UNA INDÚSTRIA EN DECLIVI

Quan ens diuen...

“L'energia nuclear té el preu de kW/h més baix i és, per tant, la més barata”.

Ens amaguen que...

L'energia nuclear és molt cara, fins i tot si es deixen de banda la gestió dels residus i el risc d'accident. Un sol reactor nuclear de 1.000 MW de potencia costa uns 4.000 milions d'euros i triga de 8 a 10 anys en construir-se. Un estudi de l'Institut de Tecnologia de Massachussets, MIT, l'any 2003, demostra que perquè l'energia nuclear fós competitiva caldria retallar-ne els costos de construcció de les centrals baixéssin en un 25 %, el temps de construcció es reduís fins a quatre anys i els costos de manteniment i operació, un 8 % (i això sense disminuir els marges de seguretat). cosa difícil d'aconseguir, i àdhuc més amb els preus actualment a l'alça del petroli, ja que aquests costos estan molt lligats als del petroli (en el cicle de vida de la tecnologia nuclear es consumeixen grans quantitats de combustibles fòssils: des de la mineria de l'urani fins a la gestió dels residus, passant per totes les fases intermèdies: enriquiment de l'urani, fabricació del combustible, construcció de les centrals nuclears, desmantellament d'instal·lacions...) .

L'energia nuclear només és econòmicament viable quan els Estats – en general per raons molt sovint relacionades amb l'ús militar dels àtoms (casos de França, Iran i fins i tot Espanya, que a l'etapa franquista va tenir temptacions de ser una potència nuclear militar, afany que va donar lloc al naixement del programa nuclear espanyol)-- garanteixen als inversors que recuperaran les seves inversions. A Espanya la moratòria nuclear per a la construcció de centrals nuclears va acabar l'any 1998; d'aleshores ençà, els empresaris que demanen que s'obri el debat nuclear són ben lliures de fer noves centrals, però no les fan, així sembla que la seva aposta és sols un gest de cara a la galeria. El que volen, però, és que el govern creï les condicions en què aquestes centrals siguin un negoci – tot assegurant que serem els ciutadans els que pagarem els seus elevats costos, donat que saben que l'energia nuclear no pot competir en un mercat elèctric liberalitzat.

La ciutadania paguem subsidis per a la gestió dels residus radioactius, el cost dels quals hauria de ser assumit íntegrament per la indústria nuclear. Així, l'Empresa Nacional de Residus Radiactius, ENRESA, estima en 13.000 milions d'euros el cost de la gestió dels residus nuclears durant les properes dècades.

Per tant...

El cert és que, a causa dels seus elevats costos, l'energia nuclear no és competitiva en un mercat elèctric liberalitzat. I la seva supervivència depèn dels subsidis estatals.

ENERGIA NUCLEAR: LES MENTIDES D'UNA INDÚSTRIA EN DECLIVI

Quan ens diuen...

"El problema creixent del canvi climàtic aconsella el recurs a l'energia nuclear per frenar l'escalfament global del planeta"

Ens amaguen que...

L'energia nuclear no pot substituir els combustibles fòssils en el transport, ni tant sols a gran escala en la generació elèctrica (per qüestions de temps i diners), òbviament no pot contribuir de forma radical a l'estalvi de les emissions de CO₂ pel seu ús. Però és que, més a més, el cicle nuclear és altament dependent dels combustibles fòssils, més que cap tipus d'energia renovable – en la construcció dels reactors, l'explotació de l'urani, la seva transformació, i el seu transport. Aquesta dependència creix a mesura que davalla la concentració de l'urani en les mines, i a partir d'un cert punt les emissions de les centrals nuclears poden igualar les d'una central tèrmica de cicle combinat de potencia equivalent. Totes les energies renovables produeixen menys CO₂ per kW/h que l'energia nuclear – i cada euro invertit en gestió de la demanda energètica – en mesures d'eficiència i estalvi – estalvia 7 vegades més CO₂ que si s'inverteix en energia nuclear.

Deixant de banda la seva perillositat, el seu vincle amb la proliferació nuclear i la qüestió dels residus que produeix, cal tenir present que, per no ser una solució eficaç contra el canvi climàtic, l'energia nuclear està explícitament exclosa dels mecanismes financers del Protocol de Kyoto..

Per tant...

Tractar d'aturar el problema del canvi climàtic amb energia nuclear és com matar mosques a canonades. És impossible aturar el canvi climàtic gràcies a l'energia nuclear.

ENERGIA NUCLEAR: LES MENTIDES D'UNA INDÚSTRIA EN DECLIVI

Quan ens diuen...

*"La crisi del subministrament del petroli fa que
l'energia nuclear aparegui com una opció necessària"*

Ens amaguen que...

L'energia nuclear depèn dels combustibles fòssils en tot el cicle nuclear, des de la mineria de l'urani, el transport de l'urani, la construcció de les centrals, ETC.

Però, més a més, és financerament impossible que l'energia nuclear substitueixi el petroli en la producció d'electricitat. A l'horitzó del 2030, i suposant que es trigués només 5 anys en construir un nou reactor (cosa prou difícil), això suposaria construir 4.740 reactors, és a dir, acabar-ne un cada dos dies durant 25 anys, amb un mínim de 950 equips treballant contínuament, amb una inversió anual de 10 bilions d'Euros. A més a més, per alimentar-los caldria 45 milions de tones d'Urani, quan només n'hi ha 3,2 milions en reserves conegudes.

I, al final, tota aquesta despesa no incidiria gens ni mica en la nostra dependència en els combustibles fòssils pel transport i la mobilitat, que només pot solucionar-se per la via de la potenciació del transport col·lectiu, l'eficiència energètica, i l'ús de fonts renovables.

Per tant...

L'energia nuclear no pot substituir els combustibles fòssils en tots els sectors de la vida productiva: és impossible des del punt de vista financer i de gran dificultat tecnològica.

ENERGIA NUCLEAR: LES MENTIDES D'UNA INDÚSTRIA EN DECLIVI

Quan ens diuen que...

“L'energia nuclear és una energia neta i segura”

Ens amaguen que...

Els residus radiactius d'alta activitat, generats en les centrals nuclears, són productes amb un gran potencial radiotòxic i per als quals no existeix cap solució tècnica satisfactòria enlloc del món. Quan fins i tot la mateixa indústria qüestiona la viabilitat d'enterrar aquests residus en profunditat (magatzems geològics), se'ns vol convèncer que els Magatzems Temporals Centralitzats (MTC), amb una vida màxima d'uns 60 anys, són la solució per uns residus que emetran radioactivitat durant centenars de milers d'anys. Una opció que només afavoreix els interessos de la indústria nuclear. El cert és que no hi ha cap solució tècnica, ni es preveu que existeixi en un futur a mig plaç, que garanteixi la gestió definitiva dels residus radioactius.

D'altra banda, l'accident de Txernòbil, amb els seus 200,000 morts, segons l'Acadèmia de les Ciències Russa, els 5 milions de persones que encara viuen en zones altament contaminades, a moltes de les quals l'accident els ha destroçat la vida, i les 300.000 milions de dòlars en què s'avalua el seu cost econòmic, va mostrar el potencial destructor de l'energia nuclear.

Quan s'afirma que avui en dia seria impossible que es produís un accident similar al de Txernòbil, se'ns oculta que la llei espanyola continua establint en 150 milions d'euros la responsabilitat civil de les elèctriques en cas d'accident nuclear – menys de la meitat dels diners pagats pel darrer comprador de l'Hotel de les Arts. Si és impossible que hi hagi un altre Txernòbil... per què no s'estableix una responsabilitat civil il·limitada a les empreses propietàries de centrals nuclears?

Per tant...

**Els fets demostren irrefutablement que l'energia nuclear
és molt bruta i perillosa**

ENERGIA NUCLEAR: LES MENTIDES D'UNA INDÚSTRIA EN DECLIVI

Quan ens diuen que...

"Ara com ara resulta impossible prescindir de la quota de subministrament que l'energia nuclear aporta al nostre consum energètic"

Ens amaguen que...

A Espanya existeix un excés de potència elèctrica instal·lada, fins i tot considerant un marge de seguretat acceptable. Per demostrar-ho, no cal més que veure les dades de Red Eléctrica de España (REE). Segons el seu "Informe 2005 d'Operació del Sistema Elèctric", a 31 de desembre de 2005 la potència elèctrica instal·lada en megavats (MW) en el Sistema Peninsular (és a dir, sense contar amb els sistemes de Canàries i Balears) era de 73.970 MW. D'ells, 54.829 en règim ordinari (hidràulica, fuel/gas, cicles combinats, carbó i nuclear) i 19.142 MW en règim especial (renovables + cogeneració).

Fem uns quants números. El 27 de gener de 2005, quan es va produir un màxim històric de demanda, la potència elèctrica que va ser necessari posar en marxa 43.378 MW. És a dir, fins i tot en aquests moments difícils, existeix un excedent d'almenys 30.592 MW (xifra major que quan es va produir el rècord anterior, en 2004), quantitat que gairebé quadruplica els 7.876 MW instal·lats en centrals nuclears. Això indica que és totalment possible escometre un programa d'abandonament progressiu de l'energia nuclear. I per descomptat demostra que és perfectament factible prescindir immediatament de la central nuclear més antiga: Garoña, amb 466 MW, la contribució de la qual al subministrament d'energia elèctrica és marginal.

Abandonar l'energia nuclear és només una qüestió de voluntat política, no hi ha cap problema tècnic, energètic o econòmic que ho impedeixi. És el desitjable des de l'òptica ciutadana i mediambiental. No obstant això, l'equador d'aquesta legislatura ja s'ha creuat sobradament i el retard a engegar el pla de tancament de les centrals nuclears promès pel govern socialista comença a ser decebedor per a molts ciutadans.

D'altra banda, les avaries continuades redueixen el percentatge de generació elèctrica d'unes nuclears envellides, i causen davallades sobtades d'entrada d'energia en el sistema elèctric a Catalunya de fins al 20%; l'erosió de la cultura de la seguretat eleva el nombre d'aquestes avaries (i el risc d'accident). Les centrals nuclears han afavorit el desbocat creixement de la demanda energètica, ja que produeixen sempre la mateixa quantitat d'electricitat, hi hagi o no demanda, a la qual cal donar sortida. Però un sistema energètic sostenible només serà possible sobre les bases de l'estalvi i l'eficiència. L'energia nuclear no és una opció inevitable per subministrar el sistema elèctric: disposem ja d'un conjunt combinat de tecnologies renovables que ens permetrien cobrir diverses vegades una demanda de serveis energètics sostenible – un sistema que cal aixecar urgentment i que és incompatible amb les centrals nuclears.

Per tant...

Per fer front a l'imprescindible canvi de model energètic, cal abordar un pla de tancament ordenat però urgent de les nuclears

ENERGIA NUCLEAR: LES MENTIDES D'UNA INDUSTRIA EN DECLIVI

Perquè l'objectiu últim de la campanya pronuclear que ens invaeix és aconseguir que les velles centrals nuclears funcionin el major temps possible – i, per ara, això vol dir 60 anys per unes centrals construïdes per durar-ne 25. La repetició continuada de consignes com que el futur energètic està format per renovables i nuclears és tan sols una crida a que el negoci no s'acabi, a que es mantingui el màxim de temps un model energètic centralitzat, obsolet i malbaratador, de beneficis privats i pèrdues – amortitzacions, cost de la gestió dels residus – socialitzades. I amaga el fet fonamental que l'aprofitament dels recursos renovables, molts de caràcter variable, i distribuïts en el territori, és incompatible amb un sistema elèctric amb centrals nuclears, amb la seva producció centralitzada i no modulable. Les renovables i la nuclear són incompatibles.

En el declivi de l'era nuclear els intents d'allargar la seva existència seran la tònica dominant: l'ofensiva propagandística intentarà desesperadament fugir de la realitat, presentar el problema nuclear tan sols com una qüestió de "percepció", manipular en benefici propi qualsevol evidència sobre l'inevitable canvi del model energètic, i retardar al màxim el moment en què es tanquin les centrals nuclears.

Com a entitats i persones implicades en el treball per una societat sostenible i en harmonia amb el medi ambient declarem que el nostre objectiu és justament el contrari: mostrar tot allò que la propaganda nuclear s'esforça en amagar o silenciar; obrir camins per afrontar un futur energètic ple d'incerteses, però en el que l'estalvi, l'eficiència i l'aprofitament de les energies renovables són l'única garantia de seguretat.

Tancar les nuclears és imprescindible per què un futur energètic sigui possible

COORDINADORA TANQUEM LES NUCLEARS

Catalunya, febrer del 2007.

